

Region Örebro län
Regionservice

Upphandlingsrapport

Delår jan-juni 2025

Upphandlingsrapport

Delår jan-juni 2025

Markus Liljenroth

2025-06-25

Innehåll

Inledning	4
Kommande upphandlingar	5
Inköp och upphandling	5
Medicinsk Teknik.....	6
Pågående upphandlingar	7
Inköp och upphandling	7
Medicinsk Teknik.....	8
Avslutade upphandlingar	10
Inköp och upphandling	10
Medicinsk Teknik.....	12
Kommentarer.....	13
Hållbarhet.....	13
Avtals- och inkösuppföljning	17
Överprövningar	20

Inledning

Denna rapport redovisar kommande, pågående och genomförda upphandlingar, samt överprövningar och det uppföljningsarbete som handhas av de upphandlande enheterna inom Region Örebro län.

De upphandlande enheterna är:

- Regionservice – Inköp och upphandling
- Regionservice – Medicinsk Teknik

Förutom de två ovan beskrivna upphandlande enheterna finns även samarbeten med andra regioner där upphandling sker gemensamt.

Dessa är följande:

- Varuförsörjningen (förbrukningsmaterial för vården och kontorsmaterial)
- 7-klöver (hjälpmedel)
- 3-klöver (läkemedel)
- Övriga samarbeten

I denna rapport redovisas enbart egna och gemensamma upphandlingar från 7-klöver, 3-klöver och övriga samarbeten. Med upphandlingar avses de konkurrensutsättningar som regionen genomfört överstigande direktupphandlingsbeloppen.

Gällande upphandlingar genomförda av inköpscentralerna ADDA och Kammarkollegiet redovisas i denna rapport enbart de andra konkurrensutsättningar som Region Örebro län gör på berättigade ramavtal från dessa.

Kommande upphandlingar

Inköp och upphandling

Sammanställning

Under perioden juli-december 2025 ska 32st upphandlingar påbörjas. Dessa är:

<ul style="list-style-type: none">• 25-Årsgåva• Avfallshantering• Brandskyddsutbildningar• Brandskyddsutrustning• Core Facility• Datakomförbindelser till verksamhetsplatser• Drivaggregat till manuella rullstolar• Externa städtjänster• Journalsystem reproduktionsmedicin• Hemsjukvårdssängar och sängryggstöd• HR-system• Hörseltekniska hjälpmedel• Konsulter Regional utveckling• Korttidshyra fordon• Livsmedel - Frukt, grönt och rotfrukter• Livsmedel - Mejeri• Läkemedel på rekvisition 2025	<ul style="list-style-type: none">• Miljöfordon för personbefordran• Ombyggnation för MR-kamera O-huset• Personliga trygghets- och nödlarm• Planerings- och handläggningssystem för serviceresor• Service och reparationsarbeten av vitvaror (Tvättmaskiner)• Skadedjurstjänster och fågelsäkring• Snöjröjning• Stimulatorer för smärtlindring• Städmaskiner (PAUS)• Support och underhåll NCS Cross• Systematiska åtkomstkontroller• Tjänster från civilsamhället inom ramen för ESF-projekt• Transporttjänst Centrum för hjälpmedel• Turbilstjänster• USÖ B-hus, tak och fasad
--	--

Medicinsk Teknik

Sammanställning

Under perioden juli-december 2025 ska 14st upphandlingar påbörjas. Dessa är:

<ul style="list-style-type: none">• 3.0T Magnetkamera, Kliniskt forskningscentrum, Område forskning och utbildning• Analys- och automationsutrustning, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård• Automatiserad immunofluorescence (IF) och bedömning inkl IF mikroskop, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård• CBCT/Panorama, Folktandvården• Funktionsupphandling för blodgasanalys, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen gemensamt• Gatingkamera till CT, VO onkologi USÖ, Område specialiserad vård• Infärgningsutrustning immun, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård• Intensivvårdsambulans med möjlighet att transportera kuvös samt bariatriska patienter, VO ambulanssjukvård Region Örebro län, Område specialiserad vård	<ul style="list-style-type: none">• Intensivvårdskuvös, VO barn- och ungdomsmedicin USÖ, Område specialiserad vård• Laserkirurgiutrustning koldioxid (CO2) med skannerfunktion och rökevakivering, VO hud- och reumatologi USÖ, Område specialiserad vård• Smärtpumpar, Hälso- och sjukvården gemensamt• Spirometer, VO barn- och ungdomsmedicin USÖ, Område specialiserad vård• Ultraljudsmaskin kärl, Sjukhusverksamhet Karlskoga lasarett, Område nära vård• Vätskehanteringsrobot för nukleinsyraextraktion, Kliniskt forskningscentrum, Område forskning och utbildning
---	---

Pågående upphandlingar

Inköp och upphandling

Sammanställning

Antalet pågående upphandlingar är 50st. Dessa är:

<ul style="list-style-type: none">• Alternativ telefoni, elektronisk kommunikation• Ambulanskläder• Annonser• Digitala parkeringstillstånd• Distansgranskning• Elastomerisk pump till renrum• Eldningsolja till värmepannor och reservkraft (Adda)• ELDRIVNA RST A1, B1, B2• FDG• FKU Möbler Kumla VC/FTV• Flextrafik Karlskoga• Friskvårdsbidragsadministration• Fysioterapiutrustning• Försäkringsmedicinska utredningar•Handledning för hälso- och sjukvårdspersonal• IT-produkter• IT-system för inköp och beställning av tandtekniska tjänster• Kemikaliehanteringsprogram• Kognitionshjälpmedel• Kommunikationshjälpmedel• Konsultstöd för arkivering av systemstöd för mödrahälsovård och förlossning (Obstetrix)• Lagerhållningssystem• Ombyggnation avdelning 2, L-huset• Ortopediska operationer• Outsourcing av restaurangverksamhet• Parkeringsautomater inkl. betallösningar• Pneumokockvaccin 2024• Produktions- och resursplaneringssystem• Programvara för träningsprogram• Radioaktiva läkemedel	<ul style="list-style-type: none">• Ramavtal entreprenad• Ramavtal konsulter• Reklamplatser på digitala skärmar i buss och hållplats• Rekryteringstjänster för chefer• Rörelse - styrke, balansredskap och cyklar• Samordnad upphandling av Re7 arkiv• Service, reparation och nyanskaffning cyklar• Service, underhåll och reparation av portar• Snittblommor och krukväxter• SOC-tjänst• System för tolk- och översättarservice• Upphandling av dentala luppglasögon för behandlare.• Upphandling av flygsäkerhetskoordinator till helikopterflygplatsen USÖ• Upphandling av konsulter för projektledning och monitorering av kliniska studier• Upphandling av ledarskapsprogram - Det nära ledarskapet• Varberga vårdcentral• Verksamhetssystem för tolk- och översättarservice• Vädskydd med tillbehör - etapp 2 och 3 Citylinjen• Yrkesskor RÖL (via Adda)• Övervaknings och betaltjänst för laddstolpar
--	--

Det sammanlagda värdet av dessa upphandlingar inklusive optionsår är ca 1 623 Mkr*.

* Ett uppskattat värde utifrån tidigare avtal eller förväntat behov.

** Överprövad, se särskild redovisning.

Medicinsk Teknik

Sammanställning

Antalet pågående upphandlingar är 36st. Dessa är:

<ul style="list-style-type: none">• Apoteksmodul och steril beredning för hantering av cytostatika tillverkning och sterila beredningar, Läkemiddelscentrum, Område forskning och utbildning• Blodbestrålningsskärmar, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård• Blododlingsapparat, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård• CBCT Tandvårdsröntgen, Ekonomi/IT Folk tandvården, Folk tandvården• Diatermiapparat varav 1 APC (argonplasmacoagulator), VO kirurgi, Område specialiserad vård• DT till Karlskoga och Lindesberg, VO röntgen och sjukhusfysik, Område specialiserad vård• Förbrukningsmaterial till volympumpar, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen gemensamt• Förlossningssängar, VO gynekologi och obstetrik, Område specialiserad vård• Glas skanner, Kliniskt forskningscentrum, Område forskning och utbildning• HbA1c-analysator, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård• HD-cystoskop, VO urologi, Område specialiserad vård• Hemodialys via leasing, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen gemensamt• Hemodynamikutrustning, VO hjärt-lungmedicin och klinisk fysiologi, Område specialiserad vård• Instrument för extrahering av DNA och RNA, Kliniskt forskningscentrum, Område forskning och utbildning• Instrument för optical genome mapping (OGM), VO	<ul style="list-style-type: none">• Intensivvårdssängar, VO anestesi- och intensivvård, Område specialiserad vård• In-vivo dosimetri, VO onkologi, Område specialiserad vård• Laparoskopistapel, VO obstetrik och gynekologi, Område specialiserad vård• Laparoskopistaplar, VO kirurgi, Område specialiserad vård• Linjäraccelerator till strålbehandlingen, VO onkologi, Område specialiserad vård• Live cell imaging and analysis system, Kliniskt forskningscentrum, Område forskning och utbildning• Lungfunktionsutrustning, VO hjärt-lungmedicin och klinisk fysiologi USÖ, Område specialiserad vård• Lågtemperaturfrysar, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen gemensamt• Mediapendlar, Område specialiserad vård• MR-kamera inklusive tillhörande barackliknande byggnad (relocatable), VO röntgen och sjukhusfysik, Område specialiserad vård• Multi-LIS (Laboratory Information System), VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård• Operationsbord, Verksamhetsområde urologi, Område specialiserad vård• Patientmonitorering, VO medicin, Område specialiserad vård• Robot för ortopedi, VO ortopedi och handkirurgi, Område specialiserad vård• Röntgendiffraktionsinstrument, Arbets- och miljömedicin USÖ, Område forskning och utbildning• Sekvenseringsutrustning, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård• Spirometriutrustning (med eller utan kvävgas), Kliniskt forskningscentrum, Område forskning och utbildning
---	---

laboratoriemedicin, Område specialiserad vård <ul style="list-style-type: none"> • Instrument för snabbdiagnostik av luftvägsprover, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrustning för regionövergripande endoskopiverksamhet, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen gemensamt • Utrustning för regionövergripande endoskopiverksamhet, Område specialiserad vård • Vibrationskontrollerad transient elastografi, VO medicin, Område specialiserad vård
---	---

Det sammanlagda värdet av dessa upphandlingar inklusive optionsår och serviceavtal är ca 411 Mnkr*.

** Ett uppskattat värde utifrån tidigare avtal eller förväntat behov.*

*** Överprövad, se särskild redovisning.*

Avslutade upphandlingar

Inköp och upphandling

Sammanställning

Under perioden januari-juni 2025 har 45st upphandlingar avslutats. Dessa är:

<ul style="list-style-type: none">• Andningshjälpmedel• Arbetsstolar• Bevaknings- och larmtjänster• CCTV• Digitalt referenstagningssystem• Direktupphandling - Alfa eCare Automation licens• Eldrivna RST B5, C1, C2, C3• Eldrivna RST Barn• Elektriskt materiel• Elmäklare• Hållplatsunderhåll• Influensavaccin, säsong 2025-2026• Kommunikationstjänster• Konsulttjänster inom det psykosociala fältet• Kortinlösen och kortterminaler• Licenspartner• Livsmedel - Kolonial och kaffe• Läkemedel på rekvisition 2024 del 1• Läkemedel på rekvisition 2024 del 2• Manuella - Allround- & Transportrullstolar• Medicinska biblioteket• Ombyggnad hissar• Pilotprojekt - Realtidsdokumentation via Cosmic	<ul style="list-style-type: none">• Prenumerationstjänster av tryckta- och elektroniska tidningar och tidskrifter• Presentkort till blodcentralen• Projektledare för upphandling och implementering av HR-system• Påminnelse och inkassotjänster• Ramavtal service• Revision av donationsstiftelser• Revisionstjänster• Service av kompressorer, luftfilter och torkar• Serviceresor• Sjunet datakommunikation• Skyltar till Bergslagsleden• Systemlösning• Säker Digital kommunikation• Säker Digital kommunikation• Tandtekniska tjänster och produkter• Telefonitjänster• Transportabel panncentral• Upphandlingskonsulter• Vitvaror (via Adda)• Webbutvecklare episerver• Återkommande besiktning och service av patientlyftar• Återkommande besiktning av hissar, portar m.m.
--	---

Det sammanlagda värdet av dessa upphandlingar inklusive optionsår är ca 2 512 Mnkr. Upphandlingsavdelningen mottog totalt 439st anbud, dvs 10st anbud i snitt per upphandling.

*** Upphandling har varit föremål för överprövning, se särskild redovisning.*

Miljö, etiska och sociala krav

Miljökrav har varit möjligt att ställa i 37st upphandlingar. De 8st upphandlingar som ej har varit möjligt att ställa miljökrav på är upphandlingar av konsulttjänster och IT-system.

Krav på Uppförandekod har varit möjlig att ställa i samtliga 45st upphandlingar.

Inga krav på Social hänsyn har ställts enligt Region Örebro läns riktlinje om Social hänsyn vid upphandlingar. Skälen till det är bl.a. att arbetsförmedlingen genomfört nedskärningar av uppdrag kring sysselsättning för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Dock har krav på Social hänsyn ställts i samtliga upphandlingar genom krav "Inköp på lika villkor" som tillvaratar perspektivet jämställdhet och barns rättigheter. Övriga dimensioner i begreppet Social hänsyn har tillvaratagits i ovanstående Uppförandekod.

Medicinsk Teknik

Sammanställning

Under perioden januari-juni 2025 har 11 st upphandlingar avslutats. Dessa är:

<ul style="list-style-type: none">• Ambulanser, VO ambulanssjukvård Region län, Område specialiserad vård• Flexlab kemi- och debiteringslösning, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård• Flödescytometer, Kliniskt forskningscentrum, Område forskning och utbildning• Funktion gällande behandling av åderbräck (varicer), VO kärl och thorax, Område specialiserad vård• Förbrukningsmaterial till kontrastinjektorer, VO röntgen och sjukhusfysik, Område specialiserad vård• Kassettmärkare, VO laboratoriemedicin, Område specialiserad vård	<ul style="list-style-type: none">• Lungfunktionsutrustning, VO hjärt-lungmedicin och klinisk fysiologi USÖ, Område specialiserad vård• Reinvesteringar på Lindesbergs operationsavdelning, operationsbord, plintar och transportvagnar, VO ortopedi och handkirurgi, Område specialiserad vård• Spirometriutrustning (med eller utan kvävgas), Kliniskt forskningscentrum, Område forskning och utbildning• Ultraljudsapparater, VO anestesi- och intensivvård, Område specialiserad vård• Ultraljudsutrustning, VO obstetrik och gynekologi, Område specialiserad vård
--	--

Det sammanlagda värdet av dessa upphandlingar inklusive optionsår är ca 127 Mnkr. Medicinsk Teknik mottog totalt 21 st anbud, dvs 1,9 st anbud i snitt per upphandling.

*** Upphandling har varit föremål för överprövning, se särskild redovisning.*

Miljö, etiska och sociala krav

I samtliga annonserade upphandlingar har både krav på leverantörens miljöarbete ställts och miljökrav på produkten kunnat ställas. Vilka miljökrav som varit lämpliga att ställa beror på typ av produkt som upphandlats, och har därför anpassats för respektive upphandling.

Krav på Uppförandekod har varit möjlig att ställa i samtliga upphandlingar.

Specifika krav på Social hänsyn har inte kunnat ställas i någon annonserad upphandling då upphandling av tjänster endast omfattar serviceavtal tillhandahållna av leverantör. Däremot omfattar Uppförandekoden även Social hänsyn till viss del.

Kommentarer

Nedan redogörs arbetet kring hållbarhet, avtals- och inkösuppföljning samt överprövningar.

Hållbarhet

Område Inköp och upphandling genomför sitt arbete med att upphandla varor, tjänster och entreprenader med stor hänsyn till människor och miljö. Genom att upphandla på ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt bidrar vi till en hållbar utveckling och till att nå de nationella miljökvalitetsmålen.

Hållbarhetsarbetet under delåret

I pågående och kommande upphandlingar jobbar vi fortsatt med att ställa krav på fordon som ska vara så fossilfria som möjligt. Nästa steg blir att jobba mer med uppföljningar för att säkerställa måloppfyllelse.

Uppföljning av hållbarhetskrav i upphandlingar

Uppföljning är ett centralt verktyg för att säkerställa att ställda krav efterlevs, men också för att samla in erfarenheter inför framtida upphandlingar. Under hösten 2024 genomfördes en översyn tillsammans med staben för hållbar utveckling i syfte att identifiera avtal som bör följas upp under våren 2025. Urvalet har gjorts utifrån avtal som särskilt utmärkt sig inom miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet:

- Tvätt- och textilservice
- Avfallsentreprenör
- Städ
- Transportintensiva avtal med drivmedelskrav
- Resebyråtjänster
- Profilmaterial

Tvätt- och textilservice (21RS11075)

Under 2024 genomfördes en uppföljning av de miljökrav som ställts i avtalet. Resultatet visar att leverantören uppfyllt samtliga krav. Vid kommande uppföljning kommer fokus att ligga på klimatpåverkan från tjänsten, inklusive produktlivscykeln. Leverantören ska under avtalsperioden beräkna och följa upp klimatpåverkan samt arbeta för att minska denna i alla led.

Avfallsentreprenör (22RS6720)

Avfallsbranschen är en utpekad riskbransch med potentiella problem såsom svartarbete, miljöbrott och organiserad brottslighet. Under våren skickades ett uppföljningsformulär till leverantören med frågor om avfallshantering, spårbarhet och efterlevnad av CVD-direktivet. Svaren kommer att ligga till grund för eventuella åtgärder. Parallellt har beslut fattats om att påbörja en ny upphandling, då regionens behov av avfallshantering har förändrats. Uppföljningen kommer därför även att fungera som en utvärdering av det nuvarande avtalet inför det kommande upphandlingsarbetet.

Städ (22RS3571)

Städbranschen är precis som avfallsbranschen en riskbransch. Avtalsuppföljning sker kontinuerligt på tre nivåer, där hållbarhet inkluderas. Dessa nivåer är:

1. Strategisk nivå – kontraktsmöten med fokus på kvalitet och avtalsuppföljning
2. Taktisk nivå – driftsmöten med Regionservice som ansvarig
3. Operativ nivå – lokala möten på objektsnivå

Kvalitetsbrister är det främsta diskussionsämnet genomgående i avtalet. Avseende de krav som ställts på bland annat de medel som får användas i lokalerna uppfylls ställda krav. En ny upphandling planeras att påbörjas i augusti 2025, där nya och befintliga krav samt RFI-resultat ska integreras. Representant från Staben för hållbar utveckling kommer att delta i referensgruppen även i kommande upphandling. Utgångspunkt för hållbarhetsdelarna blir den hållbarhetsbilaga som togs fram till befintligt avtal.

Resebyråttjänster (23RS4541)

En översyn av inköp har initierats, särskilt med tanke på tidigare inköpsstopp. Verksamheten ansvarar för avrop och uppföljning. Kontakt har tagits med avtalscontroller för att få statistik från leverantören. Det har uppdragats att inköp skett utanför avtal (BigTravel), vilket nu hanteras.

Vid ett uppföljningsmöte framkom att regionen sparar pengar genom att boka online istället för via telefon. Denna information behöver spridas till verksamheten.

Profilmaterial (23RS6021)

En översyn av inköp har påbörjats. Kontakt med leverantören har tagits för att få volymdata. Då inköpen varit begränsade under avtalsperioden, mycket på grund av inköpsstopp, bedöms det inte nödvändigt att följa upp hållbarhetskraven i nuläget. I stället bör fokus ligga på att förbättra interna beställningsrutiner.

Nationella kansliet – Område D

Område D (Gotland, Värmland, Västmanland, Örebro, Varuförsörjningen) har under våren:

- Färdigställt ett förslag på harmoniserade miljökrav för tandvård och ortodonti
- Genomfört extern remiss via mail och RFI i TendSign avseende harmoniserade miljökrav för tandvård och ortodonti.
- Deltagit i LfU:s upphandlingsnätverk för att informera om kravpaketet

Nästa steg är att sammanställa synpunkter och efter sommaren distribuera vägledning till regionerna.

Ytterligare aktiviteter inom område D:

- Förmöte inför höstens revisioner hålls före sommaren
- Aktivitetsplanen för 2025 har uppdaterats
- Arbetet med ny handlingsplan för 2026–2030 har påbörjats

Nationella kansliet har även:

- Samrått om ny handlingsplan 2026–2030 med samtliga regioner
- Lanserat omvärldsbevakningstjänsten ”Fyren”
- Reviderat eskaleringstrappan
- Konsult har utvärderat nuvarande programperiod för att veta vad fokus bör läggas framöver.

Dialog med Område fastigheter

Under våren har vi fört en dialog med Område Fastighet kring regionens riktlinjer för social hänsyn och hur denna efterlevs i praktiken. Området är positivt inställt till att ställa krav på social hänsyn, såsom arbetsmarknadsintegrerade åtgärder, förutsatt att det är genomförbart inom ramen för projekten. Samtidigt lyfts utmaningar – dessa krav kan innebära en oskälig belastning för både organisationen och entreprenörer, vilket gör kraven svåra att implementera i praktiken.

Nya mål för hållbarhetsprogrammet

Arbetet med att ta fram nya mål för det kommande hållbarhetsprogrammet har fortskridit under våren. En bruttolista med förslag på inriktningsmål har skickats ut för synpunkter. Dessa mål kommer att utgöra grunden för framtida handlingsplaner och det övergripande hållbarhetsprogrammet.

Utveckling inom transportområdet

Inom transportområdet har vi inlett en diskussion om hur vi kan ta nästa steg i vår kravställning – med ett tydligare fokus på sociala och ekonomiska aspekter. Vi ser ett behov av att införa ett livscykelerspektiv i våra fordonsupphandlingar. Det innebär

inte bara att främja längre livslängd på fordonen, utan också att ställa högre krav på att de produceras på ett hållbart sätt – både ur miljömässig och social synvinkel.

Integrering av hållbarhetskrav i upphandlingsdokumentet

Arbetet med att integrera hållbarhet i upphandlingsdokumentationen pågår kontinuerligt. Målet är att hållbarhetsaspekter inte ska ses som separata tillägg, utan som en naturlig och integrerad del av hela upphandlingsunderlaget.

Genom att utforma hållbarhetskrav som krav på själva varan eller som kvalificeringskrav för anbudsgivare, stärks deras legitimitet och genomslag. En ökad förståelse för hållbarhetens roll i upphandlingen kan också bidra till:

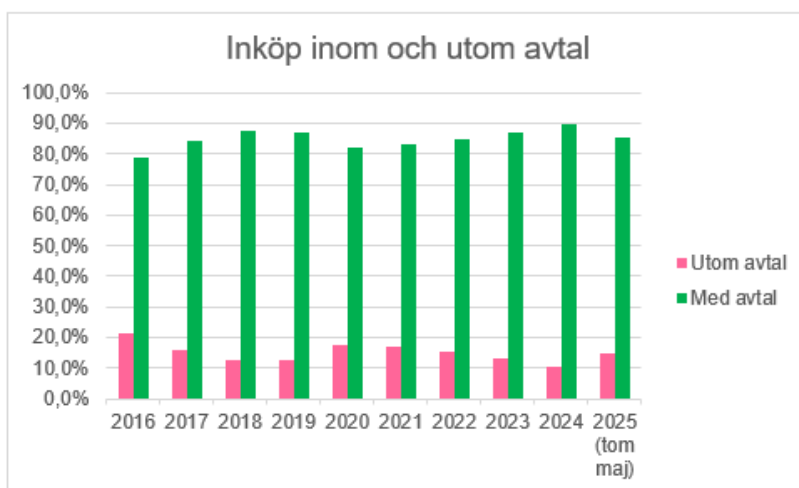
- Kostnadskontroll – genom att kravställningen blir tydligare och mer förutsägbar
- Effektiv uppföljning och utvärdering – där hållbarhetskrav följs upp tillsammans med övriga avtalskrav
- Tydligare avtalskoppling – vilket möjliggör att viten kopplade till hållbarhetsbrister kan införas i avtalet som helhet

Detta arbetssätt stärker upphandlingens strategiska värde och bidrar till att regionens hållbarhetsmål får genomslag i praktiken.

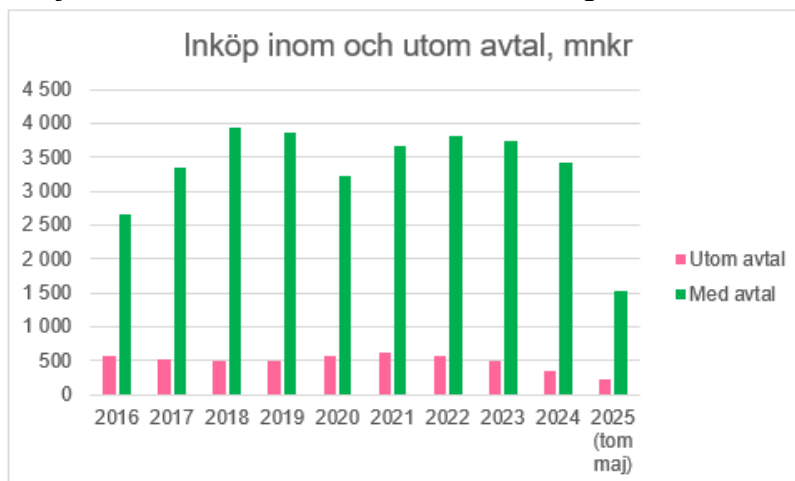
Avtals- och inkösuppföljning

Arbetet med att utveckla våra system och vår statistik fortgår, men vi är ännu inte där vi ska vara. Mätning och uppföljning är i nuvarande system trubbigt och grovmaskigt. Målet att höja avtalstrohet och leverantörstrohet (som är det vi mäter med nuvarande verktyg) kvarstår, några större förändringar kan inte konstateras.

För årets fem första månader kan vi konstatera att avtalstroheten är något sämre än den varit tidigare. Siffrorna som redovisas nedan är inte totala siffror över våra inköp, utan rensade data där icke upphandlingsbart inte inkluderas som exempelvis vård från andra regioner, myndigheter, kommuner mm. Urvalet har använts de senaste åren och bör möjliggöra jämförelser över tid. Diagrammet nedan visar fördelningen mellan avtalade och ej avtalade inköp från 2016 till och med idag.

I miljoner kronor ser motsvarande statistik ut enligt nedan:

Som synes är fördelningarna ganska stabila över åren, med den lägsta andelen köp utanför avtal de år då bygget av H-huset pågick som mest intensivt. Den ökning av köp utanför avtal som vi kan se under inledningen av 2025, och som började redan tredje kvartalet 2024, är dock till viss del skenbar.

I statistiken finns en oklarhet med i form av att läkemedel som sedan hösten 2024 beställs via distributörerna (grossisterna) Tamro och Oriola, i stället för som tidigare via ApoEx. Det vi köper är samma läkemedel med samma underliggande avtal som tidigare, men avtalet är inte registrerat på motsvarande sätt som tidigare. Detta är något som kommer att tydliggöras framöver i de avtal som finns registrerade och eventuellt kommer att registreras.

Om siffrorna i stället även eliminerar kostnader för läkemedel under hela perioden från 2016, har vi nu 2025 en avtalstrohet på 89% (att jämföra med 85% med läkemedel inkluderat), vilket är bland det högsta vi haft. Generellt måste dock sägas att variationerna är förvånansvärt små över tid. Ett observandum är dock som vanligt att vi med de verktyg som finns att tillgå mäter leverantörstrohet ("vi har ett aktivt avtal med den här leverantören") snarare än avtalstrohet ("det är just de inköpta varorna/tjänsterna som vårt avtal avser").

Ambitionen att knyta leverantörer närmare oss via avtal har burit frukt: att vi nu har avtal med leverantörer av psykosociala tjänster inom Regionhälsan, har inneburit att avtalstroheten inom denna förvaltning ökat med över 20%, från runt 10% i snitt till 31% hittills i år. När handledningsavtalet är klart kommer det att öka ytterligare, både där och även inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen som köper dessa tjänster.

Ett område där vi ligger lågt vad gäller avtalstrohet är utbildning, där vi årligen spenderar mellan 15 och 20 miljoner (enligt kategorisering av leverantörer), och mellan 20 och 45 miljoner (enligt kontering i redovisningen). Oavsett hur man räknar, är avtalstroheten påfallande låg inom området, vilket är naturligt: mängder med utbildningsanordnare med ofta ganska snäva områden (t.ex. alla yrkesföreningar som Logopedförbundet med 65 tkr på tio år), och långt mellan beställningarna.

Att vi nått relativt långt med leverantörstroheten är tydligt då de fyra stora förvaltningarna (Hälso- och sjukvården, Folk tandvården, Regional utveckling (med framför allt trafikverksamheterna) och Regionservice) tillsammans ligger på cirka 90%, och dessa förvaltningar tillsammans utgör 98% av kostnaderna (fortfarande med läkemedel exkluderat).

Vad gäller elektronisk handel är det ett område där vi fortfarande har en hel del att utveckla. Per den 4/6 har vi 238 unika leverantörer med 598 avtal upplagda för

beställning via Marknadsplats. Av dessa leverantörer har cirka 80 leverantörer (med totalt 428 avtal) hittills inte haft några beställningar den här vägen under 2025, vilket säkert i vissa fall kan bero på att avtalet är relativt nyupplagt; 33 nya avtal har lagts till bara under perioden mars-maj, medan lika många inte längre finns tillgängliga då avtalen gått ut. En annan faktor som är svår att kontrollera i samband med ett försök att bedöma beställningsströmmarna, är att avtalen i Marknadsplats är mer eller mindre heltäckande av en leverantörs utbud. Periodiseringen mellan beställning och bokföring kan också ge en viss, om än begränsad, eftersläpning. Att försöka dra slutsatser med så pass många obekanta faktorer är svårt. Den siffra som ändå gått att räkna fram, är att våra inköp via Marknadsplats från dessa leverantörer motsvarar 23% av de totala inköpen. 28 leverantörer (14% av dem med avtal om elektronisk handel) har mer än 70% av sin fakturering elektroniskt. Totalt sett är det dock inte någon stor del av våra inkommande fakturor som går den här vägen: om vi exkluderar fakturor från myndigheter mm, motsvarar den här pengaströmmen 6% av våra kostnader; om dessa fakturerande enheter inte exkluderas handlar det om 4%.

Med dessa reservationer i åtanke, finns det ändå tankeväckande siffror om man tar några stickprov på leverantörsnivå. Två leverantörer (Synsam och Synoptik) fanns upplagda redan 2024 och beställningar i Marknadsplats uppgår hittills 2025 till 515 tkr, medan bokförda kostnader totalt ligger på 1 200 tkr. Swedol AB har 252 kr via Marknadsplats, men drygt 57 tkr totalt. Att analysera vad som borde varit möjligt att köpa skulle kräva fakturagranskning ned på radnivå – och den uppföljningen har vi inte. Det enda sättet att kunna göra en sådan analys vore att allt som kan gå via Marknadsplats också faktiskt gör det.

Slutligen bör också nämnas dels arbetet med en modell för att underlätta indexuppräknings av avtal, via en kalkyl där avtal identifieras via ett antal variabler (fastigheter, service och entreprenad har använts som arbetsmaterial) och allt räknas ut direkt och blir sökbart, dels ett förslag som ska processas inom områdets mallgrupp. Det är ett förslag som avser att göra beräkningarna och arbetsgången tydligare i samband med prisförändringar. Dessa har också redan kommit att fungera bättre, då vi slutligen inte har kvar gamla avtal med mindre lyckade skrivningar om förhandlingar av priser i stället för standardiserade index, och definitivt inte skapar nya, svårtillämpade avtal.

Överprövningar

En (1) ny överprövning inkom under första delåret 2025. Fem (5) mål har slutligt avgjorts av domstol.

Nya processer – pågående

IT-produkter, dnr 25RS6301

Itsy AB (pågående)

Bolaget har gjort gällande att vinnande anbud har offererat produkter i sin varukorg som ej uppfyller samtliga obligatoriska krav som Regionen ställt upp. Vidare anser man att de förtydliganden som vinnande anbudsgivare inkommit med står i strid med LOU och därtill inte har genomförts på ett likabehandlande sätt.

Tidigare rapporterade processer – Ej avslutade

Möbler till Regionhuset, dnr 24RS6086

Kinnarps AB (pågående)

Regionen har genomfört en förnyad konkurrensutsättning från Addas ramavtal – Möbler för kontor och arbete - område D. Bolaget har ansökt om överprövning på grunderna att anbudsgivaren av det vinnande anbudet inte är ramavtalsleverantör och därmed kan inkomma med anbudssvar eller bli tilldelad avtal. Regionen undersöker för närvarande förutsättningarna genom kontakt med både vinnande anbudsgivare och Adda för att reda ut frågan. Bolaget anför även att en av Bolagets produkter, under utvärderingen, har fått ett för högt påslag och att upphandlingen därmed ska göras om. Regionens inställning är att utvärderingen har skett på ett korrekt sätt i enlighet med Upphandlingsdokumenten såväl som de upphandlingsrättsliga principerna. Skriftväxlingen är avslutad i målet.

Ett utkast till dom har presenterats för ansvarig domare och en dom kan förväntas under Q2 eller Q3 2025.

Framtidens vårdinformationssystem, dnr 23RS13087

Konkurrensverket (pågående)

Konkurrensverket inledde under 2023 en utredning av de påstådda ändringar Regionen och de övriga deltagande regionerna i SUSSA-samarbetet påstås ha gjort i avtalet för Cosmic. Konkurrensverket ansökte den 20 december 2023 om upphandlingsskadeavgift Förvaltningsrätten. Det finns flera rättsfrågor i målet, där den huvudsakliga frågan dock är om de påstådda ändringarna är av väsentlig art och om det då ska betraktas utgöra en otillåten direktupphandling. Övriga rättsfrågor avser preskription, vad som ska och kan omfattas av en ansökan om upphandlingsskadeavgift samt om upphandlingsskadeavgift kan utkrävas av samtliga deltagande myndigheter eller enbart den myndighet som har genomfört upphandlingen.

Skriftväxlingen mellan parterna är avslutad och för närvarande inväntas besked om Förvaltningsrätten kommer att bevilja regionernas ansökan om muntlig förhandling. En sådan förhandling förväntas då ske under september månad 2025.

Tidigare rapporterade processer – Avslutade

Kromatografisystem, dnr 23RS9913

Konkurrensverket (avslutad)

Konkurrensverket inledde under början av 2023 en utredning av Regionens avtal avseende kromatografisystem, vilket tecknades genom en frivillig förhandsinsyn. Utredningen mynnade ut i att Konkurrensverket ansökte till Förvaltningsrätten om upphandlingsskadeavgift från Regionen.

Bakgrunden till ansökan är att Regionen genomförde en upphandling som var tvungen att avbrytas då inga giltiga anbud inkom. Eftersom endast en leverantör på marknaden kan leverera det Regionen har efterfrågat, valde man att annonsera intentionen om att direktupphandla avtalet, vilket kan vara ett giltigt tillvägagångssätt enligt LOU. Då ingen konkurrent framförde några invändningar tecknade Regionen avtal med den enda leverantören på marknaden. Konkurrensverket anser i sin ansökan att Regionen borde ha konkurrensutsatt avtalet genom en upphandling alternativt behöver presentera väl underbyggd bevisning som stöd för att en upphandling inte var nödvändig att genomföra.

Rättsfrågorna i målet berör två aspekter. Den ena aspekten är när ett avtal kan sägas vara ingått mellan två parter när den skrivna avtalstiden och signeringsdatum skiljer sig åt samt om det är värdet som står i avtalet som ska räknas eller det avsedda värdet som inte återfinns skriftligen. Den andra aspekten är hur långt en upphandlande myndighet måste gå i sin utredning och sin bevisföring för att få övergå till ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering när det saknas giltiga anbud. Regionens bedömning är att den gränsen ska sättas högt men inte vara oskäligt hög och därigenom i princip ouppnåelig. Viss bevisbörda bör även åligga Konkurrensverket att styrka sina påståenden. Skriftväxlingen är avslutad i målet.

Dom: Förvaltningsrätten går i sin dom helt och hållet på Konkurrensverkets linje och kommer fram till att det är fråga om en otillåten direktupphandling. Domstolen anser att den marknadsundersökning som Regionen gjorde innan kraven ändrades inte var tillräcklig för att visa att det endast fanns en leverantör på marknaden som kunde leverera utifrån det uppställda kravet. Därmed har undantaget för tekniska skäl inte varit tillämpligt och upphandlingsskadeavgift ska dömas ut. Regionen har valt att inte överklaga domen då det ansågs vara låg chans att beviljas prövningstillstånd i Kammarrätten.

Serviceresor 2025, dnr 24RS3214

Taxi Karlskoga-Degerfors AB (avslutad)

Bolaget baserar sin överprövning på två punkter. Den ena punkten avser om det i upphandlingen har ställts upp krav på att anbudsgivaren själv ska ha utfört referensuppdragen som åberopas. Kort förklarat att de faktiskt ska ha utfört trafiken utan att använda underleverantörer. Den andra punkten är att vinnande anbuds offererade priser påstås som onormalt låga. Regionen har bemött punkterna, dels

genom att visa på att kravet på referensuppdrag inte ska tolkas på det sätt som Bolaget anför, dels att Regionens utredning av priserna från vinnande anbud inte ska bedömas som onormalt låga då det finns rimliga och trovärdiga förklaringar. Skriftväxlingen är avslutad i målet.

Dom: Förvaltningsrätten valde att gå på Regionens linje om att den upphandlande myndigheten har en betydande frihet att avgöra vad som utgör ett onormalt lågt anbud samt om Bolaget uppfyller ställda krav på referenser. Bolaget har inte visat på något som tyder på det motsatta. Domen överklagades till både Kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen som inte beviljade prövningstillstånd.

Serviceresor 2025, dnr 24RS3214

AB Trendtaxi (avslutad)

Regionen har uteslutit Bolaget från upphandlingen med hänvisning till att den utredning som Regionen genomfört har visat att Bolaget inte är vare sig redbara eller i övrigt lämpliga att vara avtalspart till ramavtalet. Bland annat har Transportstyrelsen beslutat att Bolaget är olämpliga att bedriva taxitrafik kopplat till både hur verksamheten tidigare har bedrivits samt vilka personer som sitter i Bolagets styrelse. Därtill har flera rättsprocesser riktats mot Bolaget med anledning av såväl hävning av befintliga avtal samt skadeståndsanspråk från tidigare underleverantörer. Bolaget anser sig inte ha gjort något fel. Skriftväxlingen är avslutad i målet.

Dom: Domstolen kommer fram till att Regionen har fullgjort sin utredningsskyldighet av Bolaget samt gjort det sannolikt att Bolaget har gjort sig skyldiga till allvarliga fel i yrkesutövningen och att det därmed funnits skäl att ifrågasätta Bolagets redbarhet. Domen överklagades inte.

Serviceresor 2025, dnr 24RS3214

Taxi Green Örebro AB (avslutad)

Regionen har förkastat Bolagets anbud med hänvisning till att det, även efter möjlighet till komplettering inte uppfyller ställda krav på kvalitets- och miljöledningssystem. Bolaget anser att kraven ska tolkas vara lågt ställda medan Regionens intar en hållning att kraven är högt ställda och måste uppfyllas i sin helhet. Skriftväxlingen är avslutad i målet.

Dom: Förvaltningsrätten anser att Bolaget inte har kunnat påvisa att Regionens bedömning av Bolagets anbud varit felaktig och att anbudet därmed inte kan sägas uppfylla samtliga obligatoriska krav. Regionens krav har därtill varit proportionerliga och tillräckligt tydligt formulerade. Domen överklagades till Kammarrätten som inte beviljade prövningstillstånd.

Elmäklartjänst, dnr 24RS5260

Entelios AB (avslutad)

Bolaget har anført att vinnande anbud är onormalt lågt och att domstolen ska göra en bedömning av anbudspriset. Bolaget anser även att Regionen inte har tillämpat ett obligatoriskt krav avseende stödtjänster på ett korrekt sätt och hänvisar till de avtal som

finns upprättade med Svenska kraftnät, vilket är ett krav för att kunna erbjuda just stödtjänster. Bolaget hävdar vidare att kravet ska styrkas i samband med anbudsinlämning. Regionens hållning är att de förutsättningar som Bolaget hänvisar till har uppstått efter att sista dag för att lämna in anbud inträffat. Det innebär att dessa förutsättningar inte kan ligga till grund för en överprövning och att vinnande anbud uppfyller samtliga krav. Vad gäller anbudspriserna har Regionen utrett dessa och godtagit de förklaringar som anbudsgivarna inkommit med. Det är därmed upp till Bolaget att bevisa och göra det sannolikt att vinnande anbudspris är onormalt lågt. Skriftväxlingen är avslutad i målet.

Dom: Av domen framgår att rätten anser att den upphandlande myndigheten som utgångspunkt har ett tolkningsföretråde beträffande skrivningar i de egna upphandlingsdokumenten så länge det inte står i strid med de grundläggande principerna. Domen överklagades till Kammarrätten som inte beviljade prövningstillstånd.

Sammanfattande kommentarer

En ny överprövning inkom under första delåret och totalt meddelades fem domar varav fyra överprövningsmål gällande upphandling och ett mål gällande konkurrensskadeavgift.

Handläggningstiderna hos förvaltningsrätten är fortsatt lång och i nuläget är det mer regel än undantag att dom meddelas mer än ett halvår efter att tilldelningsbeslutet offentliggjorts. Sedan 2020 har Regionen haft totalt 28 överprövningsmål som avgjorts av förvaltningsrätten i Karlstad. Den genomsnittliga tiden från det att överprövningen inkommer till dess att dom meddelas är 7 månader och 24 dagar. Av denna tid fördelas ungefär 2 månader på skriftväxling mellan parterna och resterande tid ligger ärendet för avgörande hos rätten. I sammanhanget är det värt att nämna att det i dagsläget pågår två mål som har pågått betydligt längre än genomsnittet. I dagsläget finns inget som pekar mot kortare handläggningstider men en tröst i sammanhanget är att Regionen allt som oftast anses ha agerat korrekt när dom väl meddelas. Det öppnar exempelvis möjligheten att, under vissa omständigheter, teckna ett tillfälligt, direktupphandlat avtal med tilldelad leverantör för att undvika att befintlig leverantör endast överprövar i syfte att få fortsätta sälja under den förlängda avtalsspärren.

Värt att notera från avgjorda domar är att regionen fick rätt i sitt beslut att tillämpa de frivilliga uteslutningsgrunderna med hänvisning till att leverantören gjort sig skyldigt till allvarliga fel i yrkesutövningen vilket gjorde att deras redbarhet kunde ifrågasättas. Det är ett exempel på hur LOU kan användas i syfte att försvåra för oseriösa aktörer, vilket är högaktuellt med tanke på arbetet som pågår med att förebygga välfärdsbrott. Det kan också konstateras att en del vid en tolkningsfråga

kring upphandlingskrav fästs stor betydelse vid vad Regionens syfte med kravet var, givet att detta kan motiveras på ett tydligt och logiskt sätt.